

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเรียนการสอนบนเว็บในปัจจุบัน เป็นการจัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้สอนกับผู้เรียนอยู่กันคนละที่ ผู้เรียนแต่ละคนสามารถศึกษาบทเรียนที่ผู้สอนพัฒนาขึ้นมาไว้ในเครือข่ายแล้วใช้วิธีการสื่อสารต่างๆ ในเว็บมาสนับสนุนการเรียนการสอน เช่น การส่งข้อความถึงกันผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) หรือพิมพ์กระทู้ถามตอบกันผ่านกระดานเว็บ (web board) กระทั่งอาจสื่อสารโต้ตอบกันแบบสดๆ ผ่านห้องสนทนา (chat room) โดยทุกคนเข้าสู่เครือข่ายเว็บพร้อมกันแล้วใช้คีย์บอร์ดพิมพ์ข้อความของตนเข้าไปในห้องคุยนั้น (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 2) ซึ่งการเรียนการสอนบนเว็บมีหลักสำคัญ คือ ผู้เรียนสามารถเข้าเว็บได้ทุกเวลา และเป็นผู้กำหนดลำดับการเข้าเว็บนั้นหรือตามลำดับที่ผู้ออกแบบได้ให้แนวทางไว้ ช่วยเสริมแรงในการเรียนรู้เนื้อหา เข้าถึงข้อมูลทั่วโลกได้ง่าย ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ช่วยทำให้ผู้สอนและผู้เรียนเป็นอิสระจากปัญหาการจัดตารางเรียนตารางสอน สามารถเข้าถึงสื่อการเรียนการสอนนั้นเมื่อมีความสะดวก ผู้เรียนเป็นผู้ควบคุมการเรียนของตนเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่เป็นไปตามก้าวจังหวะของตนเอง ช่วยในการปรับเปลี่ยนบทบาทผู้สอนจากผู้บอกและถ่ายทอดมาเป็นผู้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาและอำนวยความสะดวก ในขณะที่ผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้ศึกษาค้นคว้า และสำรวจข้อมูลในลักษณะการเรียนรู้ร่วมกันและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เป็นผู้เรียนที่ลงมือปฏิบัติไม่ใช่เป็นเพียงผู้รับ ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (บุปผชาติ ทัพทิกธน์. 2544) [Online] ซึ่งเหมาะสำหรับวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 เรื่องหลักการเขียนและการอ่านคำในภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เพราะนักเรียนจะได้เรียนตามความสามารถของตนเอง โดยเนื้อหาของบทเรียนจะประกอบไปด้วย ข้อความ รูปภาพ เสียง วิดีโอและสื่อมัลติมีเดียอื่นๆ ทำให้เข้าใจการเขียนและการอ่านคำในภาษาไทยได้ง่าย

นอกจากนี้ การเรียนการสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จะทำให้นักเรียนสามารถเรียนได้ตามเวลาที่สะดวกโดยไม่ต้องมีใครบังคับ ไม่ว่านักเรียนจะเรียนช้าหรือเร็วก็ขึ้นอยู่กับความรู้พื้นฐานและความสามารถของนักเรียนเอง นักเรียนที่เก่งอาจเลือกบทเรียนที่สูงๆ ขึ้นไป โดยไม่จำเป็นต้องมาซ้ำซากอยู่กับบทเรียนที่ตัวเองเข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว ส่วนผู้ที่อ่อนในเรื่องนั้นๆ ก็จะได้ทบทวนบทเรียนซ้ำๆ จนสามารถเรียนรู้ได้ทันผู้อื่น อีกทั้งนักเรียนที่อ่านบทเรียนแล้วเกิดข้อสงสัยสามารถสอบถามหรือทำงานตามที่กำหนดส่งมาให้ผู้สอนได้ และผู้สอนสามารถตอบข้อสงสัยที่สนทนาได้ (กิดานันท์ มลิทอง. 2540 : 330) นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ได้หลายมิติจากเว็บไซต์ของ

บทเรียน ซึ่งสามารถเชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์ต่างๆ ที่มีข้อมูลที่น่าสนใจหรือเกี่ยวข้องอื่นๆ ได้อีก นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้สอนสามารถเข้าไปแก้ไขและปรับปรุงข้อมูลได้ตลอดเวลา โดยใช้เทคโนโลยีของอินเทอร์เน็ต

วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี ได้ทำการเปิดสอนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดยนักเรียนทุกสาขาที่เรียนในชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 จะต้องเรียนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 ซึ่งอยู่ในแผนกวิชาสามัญ คณะวิชาพื้นฐาน เพื่อเป็นพื้นฐานในการใช้ภาษาต่อไป โดยวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 นี้มีจุดประสงค์หลักเพื่อให้ นักเรียนสามารถนำพื้นฐานการใช้ภาษาไทยไปใช้ในการทำงานจริงได้ โดยเฉพาะการเขียนและการอ่านภาษาไทย ซึ่งการสอนจะเป็นการเน้นทั้งทางทฤษฎีที่ให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย และการปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนสามารถนำภาษาไทยไปปฏิบัติได้จริง แต่จะมีปัญหาในการสอนของผู้สอนในหัวข้อหลักการเขียนและการอ่านคำในภาษาไทย เพราะว่าเมื่อทำการสอนไปแล้วนักเรียนไม่เข้าใจในหลักการและไม่สามารถจำหลักการเขียนและอ่านคำในภาษาไทย อีกทั้งยังไม่สามารถนำหลักการไปใช้ได้ถูกต้อง และคำในภาษานั้นมีเป็นจำนวนมากซึ่งยากแก่การเรียนในชั้นเรียนเพียงครั้งเดียว ทำให้ผู้สอนประสบปัญหาที่เกิดจากความแตกต่างของระยะเวลาในการเข้าใจหลักการเขียนและอ่านคำในภาษาไทยของนักเรียนแต่ละคน และการมีอาจารย์ผู้สอนเพียงคนเดียวต่อการสอนนักเรียนจำนวนมาก ทำให้ผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ไปสู่ นักเรียนได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น การเรียนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียวอาจไม่สามารถทำให้นักเรียนเข้าใจได้เพียงพอ และจากปัญหาดังกล่าวมาแล้วนั้น ไม่ว่าจะ เป็นพื้นฐานการศึกษา ความตั้งใจในการเรียน ระดับสติปัญญาที่แตกต่างกัน ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการสอนที่แตกต่างกัน แต่การเรียนการสอนในห้องเรียนนั้นมีเวลาเรียนในแต่ละภาค การศึกษาอย่างจำกัด ทำให้นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้และเข้าใจในเนื้อหา นั้นได้อย่างแท้จริง ซึ่งการที่จะทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในและสามารถนำหลักการเขียนและอ่านคำในภาษาไทยไปใช้ได้ จึงจำเป็นที่จะต้องหาวิธีการสอนที่จะทำให้ไม่เกิดปัญหาเหล่านี้ขึ้นได้

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนโดยมุ่งหมายที่จะให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ดังแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2537 : 51) ที่กล่าวว่า ครูที่มุ่งหมายให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ควรหาวิธีการต่างๆ มากกระตุ้นให้นักเรียนตื่นตัวอยากรู้ อยากเห็น อยู่เสมอ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การพัฒนาบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นั้นเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนทั้งทางด้านอาจารย์ผู้สอน และนักเรียน หรือผู้ที่สนใจจะศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้เกี่ยวกับวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 เรื่องหลักการเขียนและการอ่านคำในภาษาไทยได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อการทบทวนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 เรื่องหลักการเขียนและการอ่านคำในภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พร้อมทั้งศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อการทบทวนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 เรื่องหลักการเขียนและการอ่านคำในภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้บทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อการทบทวนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 เรื่องหลักการเขียนและการอ่านคำในภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1. บทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อการทบทวนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 เรื่องหลักการเขียนและการอ่านคำในภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีประสิทธิภาพ E_1/E_2 ไม่น้อยกว่า 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 เรื่องหลักการเขียนและการอ่านคำในภาษาไทย ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลังเรียนด้วยบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อการทบทวนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 สูงกว่าก่อนเรียน

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อการทบทวนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 เรื่องหลักการเขียนและการอ่านคำในภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ผู้วิจัยได้แบ่งกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1.4.1 การออกแบบและพัฒนาบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดในการออกแบบและพัฒนาบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 90) แนวคิดในการออกแบบบทเรียนบนเครือข่ายของ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (2545 : 9-11) และแนวคิดของ ลือชัย โพธิ์วิชัย (2548)[Online] ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการออกแบบและพัฒนาบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ดังนี้

1. วิเคราะห์บทเรียน
2. ออกแบบบทเรียน
3. พัฒนาบทเรียน
4. จัดทำบทเรียน

5. ประเมินบทเรียน

1.4.2 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ Bloom (อ้างใน ไชยยศ เรื่องสุวรรณ. 2533 : 35-41) มาใช้เป็นกรอบในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มุ่งเน้นทางด้าน ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การสังเคราะห์ และการประเมิน ซึ่งกรอบแนวคิดในการ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเน้นเพียง 3 ส่วน คือ

1. ความรู้ ความจำ
2. ความเข้าใจ
3. การนำไปใช้

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี ที่เคยเรียนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 ทั้งหมด 7 สาขาวิชา จำนวน 12 ห้องเรียน เป็นนักเรียนจำนวน 400 คน

1.5.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี ที่เคยเรียนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) โดยสุ่มแบบแบ่งกลุ่มมา จำนวน 3 สาขาวิชา แล้วจึงสุ่มแบบแบ่งชั้นจำนวนสาขาวิชาละ 10 คน เป็นนักเรียนจำนวน 30 คน

1.5.3 ตัวแปรที่ศึกษา

1.5.3.1 ตัวแปรที่ศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1

ตัวแปรอิสระ คือ การเรียนด้วยบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อการทบทวนวิชา ภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 เรื่องหลักการเขียนและการอ่านคำในภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพของบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อการทบทวนวิชา ภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 เรื่องหลักการเขียนและการอ่านคำในภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

1.5.3.2 ตัวแปรที่ศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2

ตัวแปรอิสระ คือ การเรียนโดยใช้บทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อการทบทวนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 เรื่องหลักการเขียนและการอ่านคำในภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งแบ่งออกเป็นก่อนเรียนและหลังเรียน

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 เรื่องหลักการเขียนและการอ่านคำในภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

1.5.4 เนื้อหาวิชา

เนื้อหาวิชาในบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อการทบทวนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 เรื่องหลักการเขียนและการอ่านคำในภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พัฒนาขึ้นตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2545 ของกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วยเนื้อหาในการเรียน ดังนี้

1. หลักการเขียนคำในภาษาไทย
 - หลักการประวิสรรชนีย์
 - หลักการใช้ ศ ย ส
 - หลักการใช้ รร อัน
 - หลักการใช้ น ณ
 - หลักการใช้ ไอ โอ อัย ไอย
 - หลักการใช้ อำ อัม
 - หลักการใช้เครื่องหมาย ทศนิยม
2. หลักการอ่านคำในภาษาไทย
 - หลักการอ่านอักษรนำ
 - การอ่านคำพ้อง
 - การอ่านคำภาษาบาลีและสันสกฤต
 - การอ่านตัว ถ ๆ
 - การอ่านคำสมาส
 - การอ่านคำประพันธ์

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หมายถึง การสอนที่ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นสื่อกลางในการนำเสนอความรู้ไปสู่ผู้เรียน โดยอาจใช้เว็บเพื่อนำเสนอบทเรียนในลักษณะสื่อหลายมิติของวิชาทั้งหมดตามหลักสูตรหรือใช้เป็นเพียงการเสนอข้อมูลบางอย่างเพื่อประกอบการ

สอนก็ได้ รวมทั้งใช้ประโยชน์จากคุณลักษณะต่างๆ ของการสื่อสารที่มีอยู่ในระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ตที่ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ เช่น การเขียนโต้ตอบกันทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และการพูดคุยสดด้วยข้อความและเสียง มาใช้ประกอบด้วยเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หมายถึง ระบบของการเชื่อมโยงข่ายงานคอมพิวเตอร์ ขนาดใหญ่ที่ครอบคลุมไปทั่วโลก โดยอาศัยสายนำสัญญาณภายใต้มาตรฐานเดียวกันและสามารถ ทำให้คนจำนวนมากสื่อสารข้อมูลทั้งในรูปแบบตัวอักษร ข้อความ ภาษา และเสียง ได้อย่างสะดวก รวดเร็วด้วยคอมพิวเตอร์ต่างระบบและต่างชนิดกันได้

3. ประสิทธิภาพของบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หมายถึง อัตราส่วนประสิทธิภาพ ด้านกระบวนการและด้านผลของบทเรียน (E_1/E_2)

E_1 หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ หาได้จากคะแนนแบบทดสอบท้ายหน่วย การเรียน ระหว่างเรียนบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ

E_2 หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์หาได้จากคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตครบทุกหน่วยการเรียนรู้ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ร้อยละ

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่นักเรียนได้จากการทำแบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหลักการเขียนและการอ่านภาษาไทย โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

5. นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี ที่เคยเรียนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548